

Số: 404/BHXH-QLT

Thanh Hóa, ngày 11 tháng 4 năm 2016

V/v hướng dẫn thu BHXH tự nguyện

Kính gửi: Bảo hiểm Xã hội các huyện, thị xã, thành phố

Thực hiện Luật Bảo hiểm xã hội số 58/2014/QH13 được Quốc hội thông qua ngày 20/11/2014; Nghị định số 134/2015/NĐ-CP ngày 29/12/2015 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật Bảo hiểm xã hội về bảo hiểm xã hội tự nguyện; Thông tư số 01/2016/TT-BLĐTBXH ngày 18/2/2016 của Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Bảo hiểm xã hội về bảo hiểm xã hội tự nguyện. Trong khi chờ Bảo hiểm Xã hội Việt Nam ban hành văn bản hướng dẫn, Bảo hiểm Xã hội tỉnh hướng dẫn tạm thời một số điểm về thu bảo hiểm xã hội tự nguyện như sau:

1. Bảo hiểm Xã hội các huyện, thị xã, thành phố triển khai thực hiện thu và hướng dẫn giải quyết các chế độ BHXH cho người tham gia BHXH tự nguyện theo đúng hướng dẫn tại Thông tư số 01/2016/TT-BLĐTBXH và Quyết định số 959/QĐ-BHXH ngày 09/9/2015 của Tổng Giám đốc Bảo hiểm Xã hội Việt Nam ban hành Quy định về quản lý thu bảo hiểm xã hội (BHXH), bảo hiểm y tế (BHYT) bảo hiểm thất nghiệp (BHTN); quản lý sổ BHXH, thẻ BHYT.

2. Trường hợp người tham gia BHXH chọn phương thức đóng một lần cho nhiều năm về sau nhưng không quá 5 năm 1 lần. Mức đóng một lần cho nhiều năm về sau được tính bằng tổng mức đóng của các tháng đóng trước, chiết khấu theo lãi suất đầu tư quỹ BHXH bình quân tháng do Bảo hiểm Xã hội Việt Nam công bố của năm trước liền kề với năm đóng, theo công thức sau:

$$T_1 = \sum_{i=1}^{n \times 12} (M_i \times 22\%) / (1 + r)^{i-1}$$

Trong đó:

- T_1 : Mức đóng một lần cho n năm về sau (đồng).
- M_i : Mức thu nhập tháng do người tham gia BHXH tự nguyện chọn tại thời điểm đóng (đồng/tháng).
- r : Lãi suất đầu tư quỹ BHXH bình quân tháng do Bảo hiểm xã hội Việt Nam công bố của năm trước liền kề với năm đóng (%/tháng).
- n : Số năm đóng trước do người tham gia BHXH chọn, nhận một trong các giá trị từ 2 đến 5.
- i : Tham số tự nhiên có giá trị từ 1 đến $(n \times 12)$.

Ví dụ 1: Ông S đăng ký tham gia BHXH tự nguyện từ tháng 9/2016 với mức thu nhập tháng lựa chọn là 3.000.000 đồng/tháng, phương thức đóng một lần cho 2 năm về sau. Giả định lãi suất đầu tư quỹ BHXH bình quân tháng do Bảo hiểm Xã hội Việt Nam công bố của năm 2015 là 0,628%/tháng. Mức đóng BHXH tự nguyện cho 2 năm (từ tháng 9/2016 đến tháng 8/2018) của ông S sẽ là:

$$\sum_{i=1}^{2 \times 12} (3.000.000 \times 22\%) / (1 + 0,00628)^{i-1} = 14.753.539 \text{ đồng}$$

(Xem bảng tính chi tiết Ví dụ 1 tại Phụ lục 1 kèm theo)

3. Trường hợp người tham gia BHXH đã đủ điều kiện tuổi đời để hưởng lương hưu đăng ký theo phương thức đóng một lần cho những năm còn thiếu nhưng thời gian đóng bảo hiểm xã hội còn thiếu không quá 10 năm (120 tháng) thì được lựa chọn đóng một lần cho đủ 20 năm để hưởng lương hưu. Mức đóng một lần cho những năm còn thiếu được tính bằng tổng mức đóng của các tháng còn thiếu, áp dụng lãi gộp bằng lãi suất đầu tư quỹ BHXH bình quân tháng do Bảo hiểm Xã hội Việt Nam công bố của năm trước liền kề với năm đóng, theo công thức sau:

$$T_2 = \sum_{i=1}^t (M_i \times 22\%) \times (1 + r)^i$$

Trong đó:

- T_2 : Mức đóng một lần cho những năm còn thiếu (đồng).
- M_i : Mức thu nhập tháng do người tham gia BHXH tự nguyện chọn tại thời điểm đóng (đồng/tháng).
- r : Lãi suất đầu tư quỹ BHXH bình quân tháng do Bảo hiểm xã hội Việt Nam công bố của năm trước liền kề với năm đóng (%/tháng).
- t : Số tháng còn thiếu, nhận một trong các giá trị từ 1 đến 120.
- i : Tham số tự nhiên có giá trị từ 1 đến t .

Ví dụ 2: Bà Q đến tháng 10/2017, đủ 55 tuổi và có thời gian tham gia BHXH là 16 năm 3 tháng, tháng 10/2017 lựa chọn phương thức đóng một lần cho 3 năm 9 tháng còn thiếu với mức thu nhập tháng lựa chọn là 3.000.000 đồng/tháng. Giả định lãi suất đầu tư quỹ BHXH bình quân tháng do Bảo hiểm Xã hội Việt Nam công bố của năm 2016 là 0,826%/tháng và mức thu nhập tháng bà Q lựa chọn cao hơn mức chuẩn hộ nghèo khu vực nông thôn do Thủ tướng Chính phủ quy định tại thời điểm tháng 10/2017. Mức đóng BHXH tự nguyện cho 3 năm 9 tháng (45 tháng) còn thiếu của bà Q sẽ là:

$$\sum_{i=1}^{45} (3.000.000 \times 22\%) \times (1 + 0,00826)^i = 36.091.122 \text{ đồng}$$

(Xem bảng tính chi tiết Ví dụ 2 tại Phụ lục 1 kèm theo)

4. Trường hợp người tham gia BHXH tự nguyện đã đóng theo phương thức đóng 03 tháng hoặc 06 tháng hoặc 12 tháng một lần hoặc đóng một lần cho nhiều năm về sau theo quy định mà trong thời gian đó thuộc một trong các trường hợp: Dừng tham gia BHXH tự nguyện và chuyển sang tham gia BHXH bắt buộc; hưởng BHXH một lần theo quy định; bị chết hoặc Tòa án tuyên bố là đã chết sẽ được hoàn trả một phần số tiền đã đóng trước đó. Số tiền hoàn trả cho người tham gia BHXH tự nguyện hoặc thân nhân của người tham gia BHXH tự nguyện bằng tổng số tiền đã đóng tương ứng với thời gian còn lại của phương thức đóng mà người tham gia BHXH tự nguyện đã đóng và không bao gồm tiền hỗ trợ đóng của Nhà nước (nếu có), được xác định theo công thức sau:

$$HT = \sum_{i=n \times 12 - t + 1}^{n \times 12} (M_i \times 22\%) / (1 + r)^{i-1} - T$$

Trong đó:

- HT: Số tiền hoàn trả (đồng).
- M_i : Mức thu nhập tháng do người tham gia BHXH tự nguyện chọn tại thời điểm đóng (đồng/tháng).
- T: Số tiền hỗ trợ đóng của Nhà nước (nếu có).
- r: Lãi suất đầu tư quỹ BHXH bình quân tháng do Bảo hiểm xã hội Việt Nam công bố của năm trước liền kề với năm đóng (%).
- n: Số năm đã đóng trước do người tham gia BHXH chọn, nhận một trong các giá trị từ 2 đến 5.
- t: Số tháng còn lại của phương thức đóng mà người tham gia BHXH tự nguyện đã đóng.
- i: Tham số tự nhiên có giá trị từ $(n \times 12 - t + 1)$ đến $(n \times 12)$.

Ví dụ 3: Ông S ở ví dụ 1 tại thời điểm tháng 9/2016 đóng BHXH tự nguyện cho 2 năm về sau (từ tháng 9/2016 đến tháng 8/2018). Tuy nhiên, từ tháng 01/2018, ông S tham gia BHXH bắt buộc, số tiền hoàn trả cho ông S được xác định bằng tổng số tiền đã đóng cho các tháng từ tháng 01/2018 đến tháng 8/2018 và trừ đi số tiền hỗ trợ đóng của Nhà nước (giả định là 123.200 đồng) là:

$$\sum_{i=2 \times 12 - 8 + 1}^{2 \times 12} (3.000.000 \times 22\%) / (1 + 0,00628)^{i-1} - 123.200 = 4.550.504 \text{ đồng}$$

(Xem bảng tính chi tiết Ví dụ 3 tại Phụ lục 1 kèm theo)

5. Thời điểm hưởng lương hưu

- Thời điểm hưởng lương hưu là ngày 01 tháng liền kề sau tháng người tham gia BHXH tự nguyện có đủ điều kiện hưởng lương hưu (có thời gian tính hưởng chế độ hưu trí từ đủ 20 năm trở lên, về tuổi đời đối với nam đủ 60 tuổi, đối nữ đủ 55 tuổi). Trường hợp người tham gia BHXH đủ điều kiện hưởng lương hưu theo quy định mà vẫn tiếp tục tham gia BHXH tự nguyện thì thời

điểm hưởng lương hưu là ngày 01 tháng liền kề sau tháng dừng đóng BHXH tự nguyện và có yêu cầu hưởng lương hưu.

- Trường hợp người tham gia BHXH tự nguyện đóng một lần cho những năm còn thiếu theo quy định để đủ điều kiện hưởng lương hưu thì thời điểm hưởng lương hưu được tính từ ngày 01 tháng liền kề sau tháng đóng đủ số tiền cho những năm còn thiếu.

6. Tổ chức thực hiện

6.1. Trong thời gian chờ Bảo hiểm Xã hội Việt Nam bổ sung, nâng cấp phần mềm quản lý thu, Bảo hiểm Xã hội huyện, thị xã, thành phố tổ chức thu và nhập số đã thu BHXH tự nguyện vào phần mềm quản lý, khi phần mềm đã được nâng cấp thì nhập bổ sung quá trình đóng BHXH. Lập và xác nhận Bản ghi quá trình đóng BHXH kèm theo sổ BHXH của người tham gia chuyển Phòng Chế độ BHXH giải quyết chế độ hưu trí theo quy định.

6.2. Rà soát danh sách người đang tham gia BHXH tự nguyện, nếu là nữ từ đủ 55 tuổi và nam từ đủ 60 tuổi trở lên, có thời gian đã đóng BHXH từ đủ 10 năm đến dưới 20 năm thì thông báo cho người tham gia thực hiện đóng một lần cho những năm còn thiếu theo quy định, sau khi đóng xong hướng dẫn người tham gia đến BHXH huyện, thị xã, thành phố nơi cư trú để lập thủ tục hưởng chế độ hưu trí.

6.3. Trường hợp người tham gia đến BHXH huyện, thị xã, thành phố có yêu cầu đóng số tháng còn thiếu ngay tại thời điểm tháng 4/2016 để giải quyết chế độ hưu trí thì BHXH huyện, thị xã, thành phố tổ chức thu và tiếp nhận hồ sơ đề nghị giải quyết chế độ hưu trí.

Bảo hiểm Xã hội các huyện, thị xã, thành phố triển khai thực hiện các nội dung trên đây. Quá trình thực hiện, nếu có vướng mắc kịp thời phản ánh về Bảo hiểm Xã hội tỉnh (Phòng Quản lý Thu) để được hướng dẫn giải quyết. /

Nơi nhận:

- Như trên;
- Giám đốc, các PGĐ;
- VP, các phòng nghiệp vụ;
- Bru điện tỉnh (để p/h);
- Website BHXH tỉnh;
- Lưu: VT, QLT(8b).

KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC

Phạm Hoàng Tiến

